

Vaikas Kalėdoms laukia augintinio? Nepirkite jo iš nelegalių veisėjų

Informacija paruošta **Elenos Nikonovaitės-Dumpienės** iš VŠĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“, siekiant skatinti žmones saugoti savo augintinius bei rūpintis gyvūnų gerove.
Nuotraukos – **Pexels, Pixabay**.

Nors naminis gyvūnėlis – veikiau įsipareigojimas nei dovana, tačiau ir atsakingai gyvūną planuojantieji dažnai pasirenka jį įsigyti būtent šventiniu periodu. Juk nauja keturkojė gyvybė į namus atneša jokiais matais neišmatuojamo džiaugsmo.

Vis dėlto skaičiai rodo, jog Lietuvoje klesti nelegali prekyba gyvūnais, kuomet neįmanoma užtikrinti gyvūnų gerovės, o įsigijami augintiniai būna silpni, vėliau daug serga. VŠĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ vadovė Beatričė Vaitiekūnaitė-Pliuskė pasakoja, kaip atskirti nesąžiningus veisėjus, kuo skiriasi legaliai ir nelegaliai parduodami gyvūnai ir kodėl nei verta, nei apsimoka pirkti gyvūno „už pigiau“?

Kainą lemia visai ne dokumentai

Interneto portaluose galima rasti skelbimų, pagal kuriuos neva veislinį šuniuką ar kačiuką siūloma įsigyti kone perpus pigiau. Bet pabendraurus su pardavėju paaiškėja, kad gyvūnas – be kilmės dokumentų. „Dažnas į tai numoja ranka, galvoja, kad dokumentų reikia tik jei ketinama dalyvauti parodose. Vis dėlto pats dokumentas kainuoja apie 10–20 eurų, o už gyvūną „be popierių“ prašoma ir keliais šimtais mažiau. Vadinas, „geresnės“ kainos priežastis – anaipol ne dokumentuose“, – pasakoja B. Vaitiekūnaitė-Pliuskė.

Deja, bet dažniausiai gerokai mažesnę nei rinkos kainą lemia gyvūnų veisimo

▲ Gyvūnas – ne tik džiaugsmas, bet ir rūpestis. Jei jau pasiryžote savo namuose apgyvendinti augintinį, įvertinkite visas savo galimybes – ar tikrai galėsite juo deramai pasirūpinti.

▲ Lietuvoje daug prieglaudų, kurios priglaudžia benamius, išmestus, niekam nereikalingus gyvūnus. Padarysite gerą ir prasmingą darbą, jei savo namuose priglausite nors vieną tokį gyvūnėlį.

SVARBU

VšĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ aktyviai užsiima nuolatiniu visuomenės švietimu, teikia rekomendacijas, konsultacijas bei nuolat bendrauja su atsakingomis institucijomis. Tačiau, kaip ir kiekvienai viešajai įstaigai, siekiančiai sėkmingai ir produktyviai vykdyti savo veiklą, GGI reikalinga žmonių parama. Prisidėti prie gyvūnų gerovės Lietuvoje gerinimo bei žiaurių elgesio atvejų sprendimo galite per *aukok.lt* platformą: <http://bit.ly/padekgyvunams> arba tiesiogiai www.ggi.lt/parama.

sąnaudos. Tai reiškia, kad procese dalyvaujantys gyvūnai – kalės – skatinamos daugintis per dažnai, o į jų ir jauniklių priežiūrą tiesiog neinvestuojama. T. y. nepasirūpinama reikiama mityba, jei reikalinga – gydymu, taip pat higiena ar bent pakenčiamu stogu virš galvos. Pasitaiko atvejų, kai gyvūnas (motina) net nebūna vedžiojamas, o dienas leidžia uždarytas ankštame, šaltame narve, be gulio ar vandens. O kur dar neleistini, netinkamų genų kryžminimai, kurių, kai gyvūnai veisiami nelegaliai, taip pat dažnai nepaisoma? Dėl visų šių priežasčių atsivedamos šuniukų, kačiukų vados būna silpnos, sergančios, dažnai – su įgimtomis sveikatos problemomis visam likusiam gyvenimui. Tačiau pirkdami gyvūną, kaip sakoma, iš po skverno, žmogus to nei sužino, nei gali plika akimi pamatyti.

Kai pigiau iš tikrųjų yra brangiau

„Daugintojai taip elgiasi, nes pelnosi iš gyvūnų kiekio apskritai: na, keli

▲ „Dokumentas kainuoja apie 10–20 eurų, o už gyvūną „be popierių“ prašoma ir keliais šimtais mažiau. Vadinasi, „geresnės“ kainos priešastis – anaip tol ne dokumentuose.“

neišgyvens, bet kiti bus parduoti pelningai. Taip ta pragaro mašina, atnešanti gyvūnams labai daug kančių, sukasi ir toliau, – pasakoja B. Vaitiekūnaitė-Pliuskė. – Ir tie žmonės, kurie įsigyja gyvūnus iš nelegalių veisyklų gal nieko bloga neįtardami, nieko bloga nelinkėdami, t. y. nežinodami, kokiomis sąlygomis gyvūnai veisiami, manydami tik, kad sutaupys, galiausiai susimoka tiek pat, kiek ir perkantys gyvūną legaliai, mat labai greitai visa ta neva sutaupyta suma ir

dar daugiau nueina gyvūno gydymui – veterinarams. Jau nekalbant apie laiko sąnaudas ir moralines kančias stebėti besikankinantį mylimą augintinį.“

Gyvūnas neišlenda iš palovio?

Jei įsigyjant gyvūną dar galima bent įtarti apie fizines problemas, kurias, beje, veisėjai nurašo jaunam amžiui, mat gyvūnėlių dažniausiai stengiasi atsikratyti kuo anksčiau (parduoda vos kelių savaičių, kad tik nereikėtų rūpintis); tai įžvelgti psichines problemas – apskritai neįmanoma. Dažnai nelegaliuose veislynuose veisiami gyvūnai paliekami likimo valiai, iš žmogaus jie arba visai negauna dėmesio ir šilumos, arba patiria tik skriaudą. Todėl žmogus nuo jaunumės tampa priešū, jo bijoma. Įsigijus šuniuką iš nelegalaus veislyno, yra tikimybė, jog jis nenorės būti su žmonėmis, jų bijos, nenorės žaisti, o užaugęs – net taps agresyvus. Kad ir kokį gražų keturkojį įsigytumėte – mėgavimęsi juo lems ne kailiuko spalva, o santykis.

▲ Atsakingai į veisimą žiūrintis asmuo niekuomet neperleis pernelyg jauno gyvūno.

Padorūs veisėjai jums į ausį nesuoks

Ne tik iš dokumentų, bet ir iš gyvūnus parduodančiųjų elgesio galima suprasti, kas yra kas. Štai jei nelegaliai gyvūnus veisiantis asmuo sakys jums viską, ką tik norite girdėti, ir stengsis kuo greičiau gauti pinigus ir atsivieškinti; atsakingas veisėjas pirmiausia nuoširdžiai pasidomės jumis, t. y. į kokius namus keliaus jų mylimos katės ar šuns atžala. „Dažniausiai legaliai gyvūnų veisimu užsiimančioms žmonėms net labiau nei pats pardavimo procesas rūpi įsitikinti, kad gyvūnas bus mylimas, kad juo bus tinkamai rūpinamasi, o naujieji šeimininkai bus atsakingi, patikimi. Todėl tokie veisėjai tikrai skirs laiko su jumis pabendrauti, pasikvies į svečius, kur pamatysite ne tik savo šuniuką, bet ir visą vadą, ir mamą“, – teigia B. Vaitiekūnaitė-Pliuskė.

Beje, atsakingai į veisimą žiūrintis asmuo niekuomet jums neperleis

pernelyg jauno gyvūno – tam, kad, būdamas prie mamos tiek, kiek reikia, jis sustiprėtų fiziškai ir psichiškai, įgytų imunitetą.

Svarbu ne kailio spalva, o širdis

„Išties gyvūnas – ne kalėdinė dovana, ne žaisliukas, o gyva būtybė, todėl norisi, kad žmonės gerai įvertintų, ar jie galės juo rūpintis visą gyvenimą. Ar supranta, jog gyvūnas – ne tik džiaugsmas, bet ir rūpesčiai. Nes pirmiausia gyvūnas yra įsipareigojimas, ir kai jau jis prisiimamas – tik tuomet ši žmogaus ir keturkojo draugystė gali atnešti tokių dovanų, kad Kalėdos būna kasdien, – sako „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ vadovė. – Rinkdamiesi gyvūną, atkreipkite dėmesį ir į tai, iš kokios aplinkos jis ateina. Nes tik nepirkdami šuniukų ir kačiukų iš nelegalių veisyklų galime jas sustabdyti ir taip sumažinti gyvūnų patiriamas kančias.“

O visų geriausia – pasiimkite gyvūną iš prieglaudos, kuriose ištikus mėnesius ar net metus gyvenantys šunys ir katės laukia savo naujųjų šeimininkų, šiltų namų. Juk širdis gyvūno – ta pati, nepriklausomai nuo jo amžiaus, kailio spalvos ar dokumentų.

▲ Prieglaudose paprastai gyvūnais rūpinamasi profesionaliai ir kokybiškai, tačiau jokia prieglauda gyvūnui nepakeis tikrų namų ir mylinčių šeimininkų.

NAUDINGA

PATARIMAI, KAIP ATSKIRTI NELEGALŲ VEISĖJĄ AR VEISYKLĄ:

- ▶ **Žiūrėkite, kur susitinkate.** Nelegalūs veisėjai į namus nesikvies, o pasiūlys susitikti kokioje neutralioje ar mažiau matomoje vietoje, pvz., automobilių stovėjimo aikštelėje. Taip siekiama nuslėpti gyvenamąją vietą ar neparodyti tų baisyų sąlygų, kuriose gyvūnai yra veisiami.
- ▶ **Ir „brokuoti“ gyvūnai turi dokumentus.** Tokie argumentai kaip „nėra dokumentų“, nes genetiškai gyvūnas „brokuotas“ (ne ta akių ar kailio spalva ir pan.), yra melas, nes ir veislės savybių neatitinkantis gyvūnas gauna kilmės dokumentus, kuriuose nurodoma veislė ir aiškiai įvardijama, kokie požymiai jos neatitinka. Kilmės dokumentai išduodami visai vadai.
- ▶ **Kilmės dokumentas – tik vienas.** Tai kinologų draugijos išduotas dokumentas, kuriame nurodyta gyvūno veislė. Jei gyvūnas veislinis, jis bus įvestas į e. sistemą *e.kinologija.lt* – tereikia įvesti šuniuko vardą ir patikrinti. Veterinaro išduotas pasas gyvūno kilmės neįrodo.
- ▶ **Paieškokite informacijos apie veisėją.** Jei veisėjas laiko legalų veislyną, internete rasite jo kontaktus, žmonių atsiliepimų. O štai nelegalaus veisėjo kontaktų internete greičiausiai nebus.